

Helsingin kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle, kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle

Vartiosaaren osayleiskaavoitusta koskeva lausunto 11.8.2014

Suomen Arkkitehtiliiton Rakennusperinnön alaosaosto Rakennusperintö-SAFA pitää Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan marraskuussa 2014 hyväksymiä Vartiosaaren osayleiskaavoituksen suunnitteluperiaatteita sopimattomina ja lausuu asiasta seuraavaa:

Vartiosaaren rakennustaiteellinen, maisemallinen ja kulttuurihistoriallinen merkitys on huomattava. Rantamaisemat huviloineen ovat säilyneet poikkeuksellisen yhtenäisinä ja ehjinä Helsingin merellisessä maisemakuvassa. Useat rantahuvilat ovat arkkitehtoniselta arvoltaan merkittäviä, ja eheänä säilynyt huvilakulttuurin ilmentymä on valtakunnallisesti harvinainen. Saari on myös maisemakuvallisesti tärkeä, maastoltaan ja luonnonoloiltaan monipuolinen ja rikas. Saaren kallioilta avautuu näkymiä kauas merelle. Saari kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY 2009).

Suunnitteluperiaatteet, joiden mukaan Vartiosaaren suunnitellaan tiiviisti rakennettua kaupunginosaa, ovat ristiriidassa alueen kulttuurihistoriallisten arvojen sekä luontoarvojen säilyttämisen kanssa. Saarelle laadittavana olevassa osayleiskaavassa esitetty kerrostalorakentaminen, jopa 7 000 asukkaan lähiö, tuhoaisi laajasti kulttuurihistoriallisia arvoja ja luontoa. Alue menettäisi luonteensa ja monia arvokkaita piirteitään.

Vartiosaaren luonnon, maiseman ja rakennetun ympäristön piirteet tulee säilyttää. Vanha, arvokas rakennuskanta ympäristöineen tulee suojella. Saareen voisi mahdollisesti, sille sopiviin paikkoihin, sijoittaa pienimuotoista uudisrakentamista saaren kulttuurihistoriallisia arvoja huomioon ottaen. Lisärakentaminen tulee mitoittaa ja sijoittaa niin, ettei Vartiosaaren luonnon, maiseman ja rakennetun ympäristön arvoja menetetä. Vanhan rakennuskannan pääasiallinen rakennusmateriaali on puu, ja siksi myös uusien rakennusten tulisi olla puurakenteisia.

Vartiosaaren virkistyskäyttöä tulee edistää. Vartiosaari tulisi liittää osaksi Itä-Helsingin viherverkostoa, ja saareen tulisi rakentaa kevyen liikenteen sillat. Vartiosaari tulee pitää edelleen autottomana, niin että sen kulttuurihistorialliset arvot ja arvokkaat piirteet säilyvät. Saarella sallitaan ainoastaan huoltoajo. Ulkoilu- ja virkistyskäyttöön tulee osoittaa alueita, kuten uimarantoja.

Helsingin yleiskaavan vision luonnoksessa Helsinkiin esitetään 860 000 asukkaan väestötavoitetta, mitä voidaan pitää kohtuuttoman suurena lisäyksenä kaupungin nykyisten rajojen sisälle. Näin isolla väestömäärän lisäyksellä tarvittaisiin lisää virkistys- ja viheralueita nykyisten lisäksi, sen sijaan että niitä aiotaan nykyisestä vähentää, kuten esimerkiksi Vartiosaaren tapauksessa. Pääkaupunkiseudulle suuntautuva väestönkasvu tulee järjestää kehittämällä seudun kuntien yhteistä kaupunkisuunnittelua kokonaisuutena, ilman että uhrataan vanhoja virkistysalueita.

Harri Hautajärvi, Puheenjohtaja Rakennusperintö-SAFA

Tommi Lindh, Varapuheenjohtaja Rakennusperintö-SAFA